

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Europees Landbouw- en
Visserijbeleid en
Voedselzekerheid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 17 augustus 2017
Betreft Beantwoording overige vragen gesteld tijdens Schriftelijk Overleg
Landbouw- en Visserijraad 17 en 18 juli 2017

Ons kenmerk

DGAN-ELVV / 17116054

Geachte Voorzitter,

Met deze brief beantwoord ik de vragen gesteld tijdens het Schriftelijk Overleg van 10 juli jl. die geen betrekking hebben op de onderwerpen die geagendeerd stonden op de Landbouw- en Visserijraad van 17 en 18 juli jl. en de vergadering van het Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (SCoPAFF) van 19 en 20 juli jl. De beantwoording van de vragen over de op de Raad en de SCoPAFF-vergadering geagendeerde onderwerpen heeft u ontvangen op 12 juli jl. (Kamerstuk 21 501-32, nr. 1034).

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Crisisparaatheid voor plant- en diergezondheid

Kan de staatssecretaris aangeven wat de voortgang is met betrekking tot de aanpak van de vogelgriep en met name de verruiming van mogelijkheden voor afzet van vrije uitloopeieren bij een crisissituatie die twaalf weken of langer duurt? Welke planning hanteert de staatssecretaris om op dit dossier volgende stappen te kunnen zetten?

Bijlage II, lid 1a van verordening (EU) 589/2008 geeft de minimumvereisten voor het vrije-uitlooptabel. Hierin is aangegeven dat in geval van veterinaire maatregelen, eieren tot uiterlijk nog 12 weken mogen worden gelabeld als vrije-uitloopeieren. Hierna moeten ze worden gelabeld als scharreleieren. De Europese Commissie heeft gedelegeerde bevoegdheid om deze bijlage aan te passen.

Na mijn oproep op de Landbouw- en Visserijraad van 23 januari jl. voor een oplossing voor het verlies van de vrije-uitloopstatus van eieren van wegens vogelgriep opgehokte leghennen, heeft de Europese Commissie de tekortkomingen onderkend van de huidige handelsnorm. De Europese Commissie is vervolgens in overleg met lidstaten een verkenning gestart hoe artikel 1a van bijlage II aangepast zou kunnen worden. Op 20 juli jl. heeft de Europese Commissie in een laatste overleg met lidstaten besloten het eigen voorstel voor aanpassing van bijlage II, artikel 1a verder in procedure te brengen. Dit voorstel

voorziet in een verlenging van de 12-wekenperiode tot 16 weken. Deze periode wordt bovendien op koppelniveau toegepast. Dus voor nieuw opgezette hennen tijdens de ophokplicht gaat de 16-wekenperiode in vanaf hun aankomstdatum op het bedrijf.

De Europese Commissie streeft naar inwerkingtreding van de aldus aangepaste bijlage II in de tweede helft van december.

Hitteprotocollen

Als het gaat om hitteprotocollen van diertransporten is de (pluimvee)sector bereid hier stappen op te zetten. Zo ligt er een plan voor geen transporten te laten plaatsvinden bij een temperatuur van meer dan 35 graden. Deelt de staatssecretaris de mening dat wanneer de transporttijden worden gewijzigd er, ook in het belang van de kip, op andere tijden geslacht moet kunnen worden, bijvoorbeeld in de nacht? Kan de staatssecretaris bevestigen dat het op dit moment niet mogelijk is om noodzakelijk keuringsdierenartsen te kunnen garanderen bij andere slachttijden vanwege de planning van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA)? Is de staatssecretaris het met de leden van de VVD-fractie eens dat wanneer de pluimveesector bereid is stappen te zetten, dit ook een aanpassing vergt van toezicht, keuring en planning door de NVWA? Is de staatssecretaris bereid het toezicht en keuring bij slachthuizen door de NVWA aan te passen en zou de staatssecretaris de Kamer hierover binnen twee weken kunnen informeren?

Mij is geen plan van de pluimveesector bekend, waaruit de bereidheid spreekt om boven de 35 graden geen diertransporten meer te laten plaatsvinden. Zoals ik in mijn brief van 7 juli jl. aan uw Kamer heb aangegeven (Kamerstuk 28 286, nr. 922), vind ik het spijtig dat deze sector om die reden nog niet kan aansluiten bij het Nationaal Plan voor veetransport bij extreme temperaturen. In een gesprek op 28 juni jl. is tussen de NVWA en Nepluvi afgesproken dat op korte termijn besproken wordt of, en zo ja, welke afspraken gemaakt kunnen worden over aanpassing van werktijden van slachthuizen, zodat in geval van extreme temperaturen het transport van dieren op de koelste uren van de dag kan plaatsvinden. Ook daarvan heb ik mededeling gedaan in mijn brief van 7 juli 2017. Overigens heb ik begrepen dat er voor de mogelijke aanpassing van slachttijden in de pluimveeslachterijen door de sector nog afspraken met het eigen personeel gemaakt moeten worden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Eurocommissaris Hogan heeft de mogelijkheid geboden om binnen de Gemeenschappelijke Marktordening eenmalig vrije uitloop leghennenbedrijven die financieel getroffen zijn door de ophokplicht in verband met de vogelgriep financieel tegemoet te komen via 'exceptional market measures'. De leden van de CDA-fractie vragen zich af welke landen gebruik maken van deze regeling of daartoe voornemens zijn? Hoe wordt de uitvoering van de regeling vorm gegeven, zo vragen deze leden? Is voor de staatssecretaris inmiddels inzichtelijk welke

landen tegen de regels in het toelieten dat eieren van te lang opgehokte leghennen in een vrije uitloopstal werden gelabeld als vrije uitloop eieren? Naar aanleiding van de gedachtewisseling met deze leden bij het debat over de herziening heffingenstelsel Diergezondheidsfonds vragen zij zich af of de staatssecretaris nog een nader voorstel heeft gekregen van de pluimveesector om gebruik te maken van de "Hogan regeling"? Wordt nog gesproken over het nadere voorstel? Zo nee, waarom niet? Kan de staatssecretaris toelichten op welke juridische grondslag differentiatie voor nadeelcompensatie mogelijk is? Heeft de staatssecretaris mogelijke alternatieve juridische grondslagen onderzocht?

De mogelijkheid voor financiële tegemoetkoming is neergelegd in artikel 220 van de integrale Gemeenschappelijke Marktorderingsverordening (iGMO, Verordening EU nr. 1308/2013)). De Europese Unie financiert 50 procent van de schade. Het is mij niet bekend welke lidstaten een beroep hebben gedaan op deze mogelijkheid of dit nog zullen gaan doen.

De regeling wordt ingevuld door de lidstaten die daarvan gebruik maken. Een besluit om over te gaan tot vergoeding en de invulling van een tegemoetkomingsregeling verloopt volgens de nationale regelgeving en het nationale beleid. Voor tegemoetkoming in het kader van dierziektebestrijding biedt de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren het nationale juridische kader. Het uitgangspunt van deze wet is dat veehouders alleen een vergoeding uit het Diergezondheidsfonds krijgen voor de geruimde dieren (artikel 86, eerste lid van de wet). Gevolgschade, zoals de vrije-uitloophouders stellen te hebben geleden vanwege de ophokplicht, wordt niet uitbetaald, tenzij het gaat om bijzondere gevallen (artikel 91 van de wet). Daarvan is sprake wanneer bepaalde getroffen en onevenredig hoge schade lijden ten opzichte van anderen en de schade bovendien niet kan worden aangemerkt als een normaal bedrijfsrisico. Daarom heb ik de pluimveesector gezegd alleen bereid te zijn om gebruik te maken van de Europese middelen, als de sector zelf een financieel-economische onderbouwing geeft, waaruit blijkt dat aan de voorwaarde is voldaan dat de door de vrije-uitloophouders geleden schade onevenredig hoog is geweest en niet tot het normale bedrijfsrisico kan worden gerekend. Ik heb die onderbouwing (nog) niet ontvangen.

In het geval dat een lidstaat besluit een compensatieregeling met gebruikmaking van cofinanciering in te voeren, stelt de Europese Commissie met het oog op de cofinanciering een uitvoeringshandeling op die wordt voorgelegd aan de lidstaten in het daartoe geëigende comité. De lidstaten stemmen daar over het commissievoorstel.

Het is mij niet bekend welke landen, tegen de regels in, toelieten dat eieren van te lang opgehokte leghennen in een vrije-uitloopstal gelabeld werden als vrije-uitloopeieren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

Europese sojaverklaring

Hulde voor de Europese lidstaten die een front willen vormen tegen de teelt van genteelgewassen én het gebruik van genetisch gemanipuleerde voedergewassen in de Europese Unie. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie moedigen het kabinet aan deze Europese Sojaverklaring volmondig te ondersteunen en zij zijn zeer benieuwd naar de vervolgonwikkelingen. Ziet het kabinet ook mogelijkheden om niet zozeer de teelt van soja in Europa te bevorderen, alswel eiwitgewassen op zichzelf? Hoe wordt de (agro)biodiversiteit geborgd en wat is de inzet om monoculturen in de Europese landbouw zoveel mogelijk te voorkomen en/of te vervangen door gevarieerde teelt? En, last but not least: zal de proteïnestrategie erin voorzien dat een duurzame productie van eiwit ook vraagt om een verschuiving van de productie van dierlijke eiwitten naar plantaardige eiwitten voor menselijke consumptie? Is de staatssecretaris bereid er bij de Europese Commissie op aan te dringen dat al deze onderdelen deel moeten gaan uitmaken van de proteïnestrategie?

Het kabinet zet zich in voor een verdere verduurzaming van de eiwitteelt en waar mogelijk de productie van eiwitgewassen in de Europese Unie. De stimulering van de teelt richt zich daarbij niet zozeer op soja, maar op eiwitgewassen in het algemeen. Daartoe is de afgelopen jaren een aantal acties ingezet, zoals het afsluiten van de green deal 'Nedersoja' om de productie van soja in Nederland te verhogen en een keten te vormen waarin de producten ook een meerprijs krijgen. Een ander voorbeeld is het faciliteren van de productie en consumptie van eiwitrijke gewassen via de Green Protein Alliance. Dit is er vooral op gericht om tot een meer evenwichtige consumptie tussen plantaardige en dierlijke eiwitten te komen (van 30/70% naar 50/50%). Ook is tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap de Amsterdam Declaration opgesteld inzake het stoppen van verdere ontbossing voor o.a. de productie van soja. Dit principe geldt voor zowel genetisch gemodificeerde (gg-)soja als niet-gg-soja.

De borging van de biodiversiteit zit met name in de vergroening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Daarin wordt onder andere gesteld dat een gewasrotatie uit minstens drie gewassen moet bestaan en bedrijven met open teelten op een deel van hun areaal vergroeningsgewassen moeten telen. Overigens heeft Nederland de Europese Sojaverklaring op 17 juli jl. ondertekend, in lijn met mijn inzet op de ontwikkeling van de teelt van non-gg-soja in Europa, gelet op de forse groei van de vraag naar biologische producten, gg-vrije producten, plantaardige eiwitproducten en producten die in de nabije omgeving zijn geproduceerd.

Fosfaat

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben kennisgenomen van de definitieve fosfaat- en stikproductie 2016, zoals vastgesteld door het CBS. Wat opvalt is dat voor de definitieve vaststelling van de totale fosfaatproductie niet

alleen gekeken wordt naar dieraantallen, maar ook naar werkelijk voergebruik en werkelijke mineralengehalten in het voer. Dat roept de vraag op of de manier waarop de fosfaatproductie in 2017 (alleen dieraantallen) wel voldoende inzichtelijk maakt wat de werkelijke fosfaatproductie is. Kan de staatssecretaris bevestigen dat pas halverwege 2018 de werkelijke fosfaatproductie over 2017 kan worden vastgesteld, omdat ook dan pas de totale melkproductie bekend is? Hoe verhoudt die onzekerheid zich tot de afrekening die eind 2017 komt voor het behoud van de derogatie? Deze leden krijgen signalen dat melkveehouders, al dan niet via de omweg van fosforsupplementen, de hoeveelheid fosfor die dieren krijgen toegediend opkrikken. Kan de staatssecretaris reageren op de verschillen in het vaststellen van de hoeveelheid fosfaatproductie gebaseerd op het aantal dieren, en op de fosfaatproductie die blijkt uit de totale hoeveelheid geproduceerde melk?

De definitieve fosfaatproductiecijfers over 2017 worden halverwege 2018 bekend gemaakt. De definitieve fosfaatproductie kan namelijk pas bepaald worden op het moment dat alle relevante gegevens bekend en gecontroleerd zijn.

De fosfaatproductieontwikkeling die in 2017 gerealiseerd wordt, is van belang voor de gesprekken met de Europese Commissie over het 6^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, de invoering van fosfaatrechten en de derogatie. Daarom wordt, in het kader van het fosfaatreductieplan 2017, gedurende het jaar gemonitord op de fosfaatproductie. In de monitor worden de meest actuele gegevens met betrekking tot bijvoorbeeld dieraantallen, melkproductie en voerverbruik meegenomen. Hierdoor is een goede schatting te geven van het verloop van de fosfaatproductieontwikkeling in 2017. Ieder kwartaal wordt hierover aan uw Kamer gerapporteerd.

Zowel in de berekeningen van de definitieve fosfaatproductie, als in de monitoring van de fosfaatproductie 2017, worden alle relevante gegevens meegenomen. Hieronder vallen onder meer de dieraantallen en de melkproductie. Er is geen sprake van verschillen in berekeningen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

Deze leden hebben verder nog een vraag naar aanleiding van de fosfaatproductiecijfers. Kan de staatssecretaris een inschatting geven van de verwachte fosfaatproductie in 2018 voor de verschillende sectoren?

Een schatting van de fosfaatproductie in 2018 wordt eind 2018 voor het eerst gemaakt. Op dat moment zijn de meeste relevante gegevens voor de berekening van de fosfaatproductie beschikbaar. De definitieve fosfaatproductie 2018 wordt naar verwachting eind juni 2019 vastgesteld en aan uw Kamer gerapporteerd.

(w.g.) Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken